Daily Assam

পাঠ - ৪

বসতি ঃ গ্ৰাম্য জীৱন আৰু নগৰীয়া জীৱন

M4K4T4

শিকনৰ ফলাফল ঃ

- গ্ৰাম্য বসতিত মানুহৰ জীৱন-ধাৰণৰ বৈশিষ্ট্য সম্বন্ধে জানিব পাৰিব।
- নগৰীয়া বসতিত জীৱন-ধাৰণৰ বৈশিষ্ট্য সম্বন্ধে জানিব পাৰিব।
- বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ নগৰ সম্বন্ধে জ্ঞান লাভ কৰিব।
- নগৰীকৰণ প্ৰক্ৰিয়া সম্পৰ্কে জানিব পাৰিব।
- অসমৰ প্ৰধান নগৰসমূহৰ বিষয়ে সম্যক ধাৰণা লাভ কৰিব।
- নগৰত সৃষ্টি হোৱা বিভিন্ন ধৰণৰ সমস্যা সম্বন্ধে উপলব্ধি কৰিব।

তোমালোকে ইতিমধ্যে আগৰ পাঠত বসতি সম্বন্ধে জানি আহিছা। বসতিক ঘাইকৈ গ্ৰাম্য আৰু নগৰীয়া এই দুই ভাগত ভগাব পাৰি। গ্ৰাম্য আৰু নগৰীয়া বসতিৰ মাজত মানুহৰ জীৱন-ধাৰণৰ প্ৰণালী, সামাজিক তথা সাংস্কৃতিক ৰীতি-নীতি আদি বেলেগ বেলেগ। এই পাঠত গ্ৰাম্য আৰু নগৰীয়া জীৱন প্ৰণালীৰ বৈশিষ্ট্য, নগৰীকৰণ প্ৰক্ৰিয়া, নগৰসমূহত সৃষ্টি হোৱা বিভিন্ন সমস্যা আদিৰ বিষয়ে কিছু আভাস দিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে।

গ্ৰাম্য বসতিত জীৱন-ধাৰণৰ বৈশিষ্ট্য ঃ

মানুহৰ অঘৰী জীৱনৰ আমূল পৰিৱৰ্তন ঘটিছিল কৃষিকাৰ্য আৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে। অৰ্থাৎ কৃষিকাৰ্যক কেন্দ্ৰ কৰি মানুহে স্থায়ীভাৱে বসবাস কৰি গাঁৱৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। সাধাৰণতে গ্ৰাম্য বসতি অঞ্চলৰ প্ৰায় ৭০ শতাংশ বা ততোধিক মানুহ কৃষিকাৰ্যত নিয়োজিত হৈ থাকে। আমাৰ অসমৰ গ্ৰামাঞ্চলৰ মানুহে ধান, মৰাপাট, সৰিয়হ, তিল, মাহ আৰু বিভিন্ন শাক-পাচলিৰ খেতি কৰে। খেতি-বাতিৰ উপৰি গাঁৱৰ মানুহে মাছ মৰা, মাটিৰ বাচন তৈয়াৰ কৰা, জীৱ-জন্তু পোহা, সৰু-সুৰা ব্যৱসায় কৰা আৰু চাকৰি আদিৰ সহায়ত জীৱন নিৰ্বাহ কৰে। আমাৰ অসমৰ কৃষি কাৰ্য প্ৰকৃতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। ইয়াৰ কৃষিকাৰ্যত উন্নত প্ৰণালীৰ প্ৰয়োগ এতিয়াও সীমিত। কৃষিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গাঁৱৰ মানুহে বিভিন্ন ধৰণৰ ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান, উৎসৱ-পাৰ্বণ, পূজা-অৰ্চনা আদি অনুষ্ঠিত কৰে। এনে উৎসৱ-পাৰ্বন, ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান আদি গ্ৰাম্য জীৱনৰ লগত এৰাব নোৱাৰা ধৰণে সাঙোৰ খাই থাকে।

উত্তৰ লিখা ঃ

- গ্ৰামাঞ্চলৰ মানুহে কি কি কাৰ্যৰ দ্বাৰা জীৱন নিৰ্বাহ কৰে লিখা?

গাঁৱৰ মানুহে সাধাৰণতে সামাজিক ৰীতি-নীতি আৰু পৰম্পৰা মানি জীৱন নিৰ্বাহ কৰে। এওঁলোকৰ মাজত আত্মীয়তা, মৰম-চেনেহ, ভ্ৰাতৃত্ববোধ, সহযোগিতাৰ মনোভাৱ এতিয়াও সবল। পৰিয়ালবোৰৰ মাজত থকা সম্পৰ্কয়ো গাঁওবাসীক একগোট হৈ থকাত সহায় কৰে। গাঁৱৰ মানুহে কৃষিৰ সা-সঁজুলিৰ লগতে দৈনন্দিন ব্যৱহৃত

বহুতো বস্তু-বাহানি নিজৰ মাজত আদান-প্ৰদান কৰে। গাঁওসমূহত সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান, যেনে— নামঘৰ, মছজিদ, গীৰ্জা, সংঘ আদি থাকে। মানুহৰ মাজত সৃষ্টি হোৱা হাই-কাজিয়া, বিবাদ আদি সমস্যাবোৰ ৰাজহুৱা আলোচনাৰ জৰিয়তে সমাধান কৰাৰ চেষ্টা কৰা হয়। গাঁৱত মানুহৰ জীৱন-ধাৰণৰ মান নগৰৰ দৰে উন্নত নহয় যদিও খাদ্য উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত গাঁওবোৰ আগবঢ়া। সম্প্ৰতি কিছু সংখ্যক গাঁৱত নগৰৰ দৰেই যোগাযোগ, যাতায়াত আৰু অন্যান্য সুবিধা পৰিলক্ষিত হয় আৰু এনে গাওঁবোৰত নগৰৰ বৈশিষ্ট্য পৰিলক্ষিত হয়।

উত্তৰ লিখা ঃ

- অসমৰ কৃষিকাৰ্য কিহৰ উপৰত নিৰ্ভৰশীল?
- গাঁৱৰ অধিক সংখ্যক লোক কৃষিকাৰ্যৰ লগত জড়িত হোৱাৰ কাৰণ কি?

নগৰীয়া জীৱন-ধাৰণৰ বৈশিষ্ট্য ঃ

নগৰীয়া বসতি সাধাৰণতে ব্যৱসায়-বাণিজ্য, শিল্প-উদ্যোগ আদিক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ় লৈ উঠে। নগৰত প্ৰায় ৭৫ শতাংশ বা ততোধিক লোকে উদ্যোগ, বাণিজ্য আৰু বিভিন্ন সেৱামূলক কাৰ্যৰ লগত জড়িত হৈ জীৱন নিৰ্বাহ কৰে। নগৰৰ কেন্দ্ৰীয় অঞ্চলটো ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰ কেন্দ্ৰবিন্দু। ইয়াত বেংক, পাইকাৰী আৰু খুচুৰা বিক্ৰী কেন্দ্ৰ, বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠান আদি থাকে। নগৰৰ কেন্দ্ৰৰ আশে-পাশে বিভিন্ন ধৰণৰ কাৰ্যালয়, শিক্ষানুষ্ঠান, উদ্যোগ আদি গঢ়ি উঠে। এই অনুষ্ঠানবোৰৰ লগত নগৰৰ মানুহৰ জীৱিকা আৰু বিভিন্ন কাম-কাজ সংযুক্ত হৈ থাকে। নগৰত যিমানে জনসংখ্যা বৃদ্ধি হয় সিমানেই ঠাইৰ নাটনি হয়। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ ফলত নগৰত সকলো ধৰণৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰীৰ চাহিদা বৃদ্ধি পায়। ফলত কিছুমান বস্তুৰ দামো বাঢ়ে। অধিক উপাৰ্জনৰ স্বাৰ্থত নগৰীয়া মানুহে বিভিন্ন কাম-কাজত ব্যস্ত থাকিবলৈ বাধ্য হয়। নগৰত শিক্ষা, চিকিৎসা আদিৰ সা-সুবিধা বেছি। যাতায়াতৰ ব্যৱস্থাও সুচল। ইয়াত শিক্ষানুষ্ঠান, উদ্যোগ, কল-কাৰখানা, চৰকাৰী-বেচৰকাৰী কাৰ্যালয় আদি থকাৰ বাবে নিয়োগৰ সুবিধা বেছি।

চিত্ৰ ৪.১ নগৰৰ ব্যস্ত অঞ্চল
উৎস ঃ via Wikimedia Commons

নগৰত পৌৰ নিগম, নগৰ পালিকা আদি স্থানীয় প্ৰশাসন ব্যৱস্থা থাকে আৰু এইবোৰে নগৰীয়া বসতি, যাতায়াত-পৰিবহণ আদি পৰিচালিত কৰে। নগৰ অঞ্চলত আমোদ-প্ৰমোদৰ সুবিধা বেছি। নাট ঘৰ, কথাছবি ঘৰ, চিৰিয়াখানা, উদ্যান, খেলপথাৰ আদি থকাত নগৰৰ মানুহে অৱসৰ বিনোদনৰ সুবিধা পায়।

নগৰীকৰণ প্ৰক্ৰিয়া ঃ

সময়ৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে গ্ৰাম্য বসতিৰ লগত জড়িত কাম-কাজৰো পৰিৱৰ্তন ঘটে। বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ অগ্ৰগতি, জনসংখ্যা বৃদ্ধি, কৃষিকাৰ্যৰ আধুনিকীকৰণ, উদ্যোগ স্থাপন আদিৰ ফলত গ্ৰাম্য জীৱনলৈ নানা ধৰণৰ পৰিৱৰ্তন আহিছে। কোনো এখন গাঁৱৰ বিশেষ অৱস্থানে ইয়াক কৃষিভিত্তিক গাঁৱৰপৰা ক্ৰমে সৰু ব্যৱসায় কেন্দ্ৰলৈ উন্নীত কৰিব পাৰে। উদাহৰণ স্বৰূপে কোনো গ্ৰামাঞ্চলত খনিজ সম্পদ, যেনে— তেল, কয়লা আদি ওলালে তেনে সম্পদক কেন্দ্ৰ কৰি তাতে এখন ঔদ্যোগিক নগৰৰ সৃষ্টি হ'ব পাৰে। কোনো স্থানত ঔদ্যোগিক বা বাণিজ্যিক অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন কৰাৰ লগে লগে তাৰ একাংশ বাসিন্দাই বিভিন্ন কাম-কাজত আত্মনিয়োগৰ সুবিধা পায়। তদুপৰি কৰ্মসংস্থানৰ সুবিধা

থকাৰ বাবে অইন ঠাইৰপৰাও তালৈ মানুহ আহিবলৈ ধৰে আৰু ফলস্বৰূপে তেনে ঠাইত জনসংখ্যা বৃদ্ধি হ'বলৈ ধৰে। পৰৱৰ্তী কালত বাসিন্দাসকলৰ সুবিধাৰ বাবে তাত যাতায়াত, চিকিৎসা, শিক্ষা, বাণিজ্য, বিদ্যুৎ,পানী যোগান আদিৰ দৰে সুবিধাবোৰো বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰে। এনেদৰে বিশেষ ধৰণৰ সম্পদ আৰু সুবিধা থকা ঠাইবোৰ নগৰত পৰিণত হ'ব পাৰে। অসমৰ দুলীয়াজান, লিডু, ডিগবৈ আদি এনে ধৰণে সৃষ্টি হোৱা নগৰ। কেতিয়াবা আকৌ কিছুমান নগৰ পোনপটীয়াকৈ কোনো এটা বিশেষ উদ্যোগক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ়ি উঠিব পাৰে। টাটা নগৰ, ভিল্লাই, বাৰাউনী আদি এনে ধৰণে গঢ়ি উঠা নগৰ। সেইদৰে তিৰুপতি, পুৰী আদি ধৰ্মীয় নগৰ; ভেলোৰ চিকিৎসা নগৰ; দাৰ্জিলিং, মুচৌৰী আদি পৰ্যটন নগৰ হিচাপে বিকশিত হৈছে। এনে ধৰণে গ্ৰাম্য বসতিৰপৰা নগৰীয়া বসতি বা সৰু নগৰে বিস্তাৰ লাভ কৰি ডাঙৰ নগৰ হোৱাৰ যি প্ৰক্ৰিয়া তাকে সৰল অৰ্থত **নগৰীকৰণ প্ৰক্ৰিয়া** বুলি ক'ব পাৰি। নগৰীকৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ ফলত কোনো এখন ঠাইৰ অৰ্থনৈতিক কাম-কাজ, জনসংখ্যাৰ গঠন, ভাষা-সংস্কৃতি আদিৰো পৰিৱৰ্তন ঘটে।

জানি থওঁ আহা ঃ

- নগৰীকৰণৰ সুবিধাৰে দ্ৰুতগতিত বাঢ়ি অহা ভাৰতৰ কেইখনমান মহানগৰ যথাক্ৰমে- (নগৰীকৰণৰ শতকৰা হাৰ সহ)

১) চুৰাট (গুজৰাট) ৯.১৮%
২) বাঙ্গালুৰু (কৰ্ণাটক) ৮.৯০%
৩) আগ্ৰা (উত্তৰ প্ৰদেশ) ৮.৫০%
৪) হায়দৰাবাদ (তেলেঙ্গানা) ৮.৪৭%
৫) নাগপুৰ (মহাৰাষ্ট্ৰ) ৮.৪১%
৬) তিৰুপপুৰ (তামিলনাডু) ৮.৩৬%
৭) ৰাজকোট (গুজৰাট) ৮.৩৩%
৮) তিৰুচিৰাপল্লি (তামিলনাডু) ৮.২৯%
৯) চেন্নাই (তামিলনাডু) ৮.২০%
১০) বিজয়ৱাদা (অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ) ৮.১৬%

নগৰীকৰণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰধানকৈ জনসংখ্যাক ভিত্তি হিচাপে ধৰা হয়। প্ৰায় সকলো দেশতে নগৰ এখন হ'বলৈ ঠাইখনৰ জনসংখ্যা কিমান হ'ব লাগে তাক দেশখনৰ লোকপিয়ল বিভাগে নিৰ্ধাৰণ কৰি দিয়ে। সেইমতে দেশ ভেদে নগৰ এখনৰ প্ৰাৰম্ভিক জনসংখ্যা বেলেগ বেলেগ হোৱা দেখা যায়। আমাৰ ভাৰতত এই সংখ্যা ৫,৫০০ জন, আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত ২,৫০০ জন, জাপানত ৩০,০০০ জন। জনসংখ্যাৰ উপৰি পৌৰ প্ৰশাসনিক কৰ্তৃপক্ষৰ ভিন্নতাৰ ভিত্তিতো নগৰসমূহক শ্ৰেণীবিভক্ত কৰা হয়। কম জনসংখ্যা আৰু সীমিত কাৰ্যৰ পৌৰ প্ৰশাসিত এলেকা একোটাক সাধাৰণতে **নগৰ** (Town) বোলা হয়। আমাৰ দেশত এক লাখতকৈ অধিক জনসংখ্যা থকা পৌৰ প্ৰশাসিত এলেকাক **মহানগৰ** (City) বোলে। এক নিযুতৰ পৰা পাঁচ নিযুত জনসংখ্যা থকা পৌৰবসতিক **অতি মহানগৰ** (Metropolis) বোলে। আনহাতে একোখন মহানগৰক কেন্দ্ৰ কৰি তাৰ উপকণ্ঠ অঞ্চলৰ ভালেমান সৰু-বৰ নগৰ লগ হৈ যি একোটা নগৰপুঞ্জৰ সৃষ্টি কৰে তাক **মেগাল'পলিছ** (Megalopolis) বোলা হয়।

ক্ৰিয়াকলাপ

- তোমাৰ নিকটৱৰ্তী নগৰখনৰ ক্ষেত্ৰত তলত দিয়া তথ্যখিনি শিক্ষকৰ সহায়ত জানিবলৈ চেষ্টা কৰা-
  (ক) জনসংখ্যা (খ) নামৰ ইতিহাস (গ) ঐতিহাসিক সমল (ঘ) অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান আদি

বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ নগৰ ঃ

ভাৰতত নগৰ উৎপত্তিৰ ইতিহাস অতি পুৰণি। প্ৰাক্ ঐতিহাসিক কালৰপৰাই ভাৰতত নগৰৰ বিকাশ সম্বন্ধীয় বহুতো তথ্য পোৱা যায়। সিন্ধু নদীৰ উপত্যকাত হৰপ্পা আৰু মহেঞ্জোদাৰো নামৰ দুখন প্ৰাচীন নগৰ আৱিষ্কাৰ কৰা হৈছে। উৎপত্তিৰ যুগ অনুসৰি ভাৰতৰ নগৰসমূহক তিনিটা শ্ৰেণীত বিভক্ত কৰিব পাৰি ঃ প্ৰাচীন নগৰ, মধ্যযুগীয় নগৰ আৰু আধুনিক নগৰ। প্ৰাচীন নগৰৰ ভিতৰত বাৰাণসী, প্ৰয়াগ, পুৰী, মাদুৰাই আদি পৰে। দিল্লী, হায়দৰাবাদ,

জয়পুৰ, আগ্ৰা, নাগপুৰ আদি মধ্যযুগীয় নগৰৰ উদাহৰণ। এনে প্ৰাচীন আৰু মধ্যযুগীয় নগৰসমূহ মূলতঃ ধৰ্মীয় আৰু সাংস্কৃতিক পটভূমিত গঢ়ি উঠিছিল। আনহাতে বৃটিছ আৰু আন ইউৰোপীয় লোকসকলে ভাৰতত ব্যৱসায়িক আৰু প্ৰশাসনিক সা-সুবিধাৰ বাবে চুৰাট, গোৱা, বোম্বাই (মুম্বাই), মাদ্ৰাজ (চেন্নাই), কলিকতা (কলকাতা) আদি চহৰ গঢ়ি উঠাত সহায় কৰিছিল। ঠিক তেনেদৰে স্বাধীনতাৰ পাছত প্ৰধানকৈ ৰাজ্যৰ ৰাজধানী বা প্ৰশাসনিক সুবিধাৰ বাবে চণ্ডীগড়, ভূপাল, ছত্তিশগড়, ভুৱনেশ্বৰ, গান্ধীনগৰ, দিছপুৰ (গুৱাহাটী) আদি আধুনিক নগৰসমূহ গঢ় লৈ উঠে।

নগৰসমূহক উৎপত্তিৰ কাৰণ আৰু নগৰীয়া কাৰ্যৰ প্ৰাধান্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি শ্ৰেণী বিভক্ত কৰিব পাৰি ঃ (ক) প্ৰশাসনিক নগৰ, (খ) বাণিজ্যিক নগৰ; (গ) ঔদ্যোগিক নগৰ, (ঘ) পৰ্যটন নগৰ, (ঙ) পৰিবহণকেন্দ্ৰিক নগৰ, (চ) সাংস্কৃতিক নগৰ, (ছ) খনিজ নগৰ, (জ) সেনা চাউনী নগৰ, (ঝ) শিক্ষাকেন্দ্ৰিক নগৰ আৰু (ঞ) বুৰঞ্জীপ্ৰসিদ্ধ নগৰ। কিছুমান নগৰ কোনো এটা নিৰ্দিষ্ট বিষয়ক কেন্দ্ৰ কৰি উৎপত্তি হ'লেও পাছলৈ আন আন দিশতো নগৰবোৰে বিকাশ লাভ কৰিব পাৰে।

জানি থওঁ আহা ঃ

যমজ চহৰ ঃ- ওচৰা-উচৰিকৈ থকা দুখন চহৰ মিলিত হ'লে তাক দ্বৈত বা যমজ চহৰ বোলে। উদাহৰণস্বৰূপে- হায়দৰাবাদ-চেকেন্দ্ৰাবাদ, কলকাতা-হাওড়া। অসমৰ বিভিন্ন উৎস আৰু কাৰ্যৰ প্ৰাধান্যত গঢ়ি উঠা কেইখনমান নগৰৰ উদাহৰণ ঃ- বাণিজ্যিক নগৰ - তিনিচুকীয়া, উদ্যোগিক নগৰ - ডিগবৈ, পৰ্যটন নগৰ - তেজপুৰ, পৰিবহণকেন্দ্ৰিক নগৰ - ৰঙিয়া।

ক্ৰিয়াকলাপ ঃ

- অসমৰ যিকোনো এখন বুৰঞ্জীপ্ৰসিদ্ধ নগৰৰ নাম তথা ইয়াৰ ঐতিহ্য আৰু কীৰ্তিচিহ্নসমূহৰ বিষয়ে চমু বৰ্ণনা দিয়া।

অসমৰ প্ৰধান নগৰসমূহ ঃ

অসম প্ৰধানকৈ এখন কৃষিভিত্তিক ৰাজ্য। এতিয়াও অসমৰ প্ৰায় ৭০ শতাংশ লোক কৃষিকাৰ্য আৰু অন্যান্য প্ৰাথমিক বৃত্তিৰ লগত জড়িত। জনসংখ্যা বৃদ্ধি, নতুন জিলা আৰু মহকুমা গঠন আদি বিভিন্ন কাৰণত অসমত নগৰৰ সংখ্যা ক্ৰমে বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰিছে। অসমত পৌৰ প্ৰশাসনৰ দ্বাৰা পৰিচালিত পূৰ্ণ পৰ্যায়ৰ নগৰৰ সংখ্যা ৮৪ খন। অসমত এক লাখ বা ততোধিক জনসংখ্যাৰ কেইবাখনো নগৰ আছে যদিও কেৱল গুৱাহাটীখনেই মহানগৰ হিচাপে স্বীকৃতি পাইছে । একমাত্ৰ গুৱাহাটীতেই মহানগৰীয় পৌৰ নিগম (Municipal Corporation) গঠন হৈছে। গুৱাহাটী সমগ্ৰ অসমৰে বেপাৰ-বাণিজ্য, শিক্ষা-দীক্ষা, প্ৰশাসন, চিকিৎসা সেৱা, অন্যান্য অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান, যাতায়াত-পৰিবহণ, অৱসৰ-বিনোদন আদিৰ কেন্দ্ৰস্থল।

ক্ৰিয়াকলাপ ঃ

- তোমাৰ জিলাৰ এখন প্ৰধান নগৰৰ ইতিহাস সম্পৰ্কে জানিবলৈ চেষ্টা কৰা আৰু সেই বিষয়ে এটি চমুটোকা প্ৰস্তুত কৰা।

অসমৰ বেছিভাগ নগৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত অৱস্থিত। এই নগৰসমূহৰ বেছিভাগেই ঘাইকৈ প্ৰশাসনীয় নগৰ হিচাপে সৃষ্টি হৈছে। সেই হিচাপে বেছি সংখ্যক নগৰেই জিলা বা মহকুমাৰ সদৰ। ইয়াৰে বহুতো নগৰ অৰ্থনৈতিক আৰু শিক্ষা-সংস্কৃতিৰো প্ৰাণকেন্দ্ৰ স্বৰূপ। ইয়াৰ ভিতৰত গুৱাহাটী, তেজপুৰ, যোৰহাট, ডিব্ৰুগড়, নগাঁও, পাঠশালা শিলচৰ, ডিফু আদি উল্লেখযোগ্য। সিপিঠিৰ মানচিত্ৰখনলৈ মন কৰা। মানচিত্ৰখনৰ জৰিয়তে অসমৰ প্ৰধান নগৰসমূহৰ অৱস্থান সম্পৰ্কে জানিব পাৰিবা।

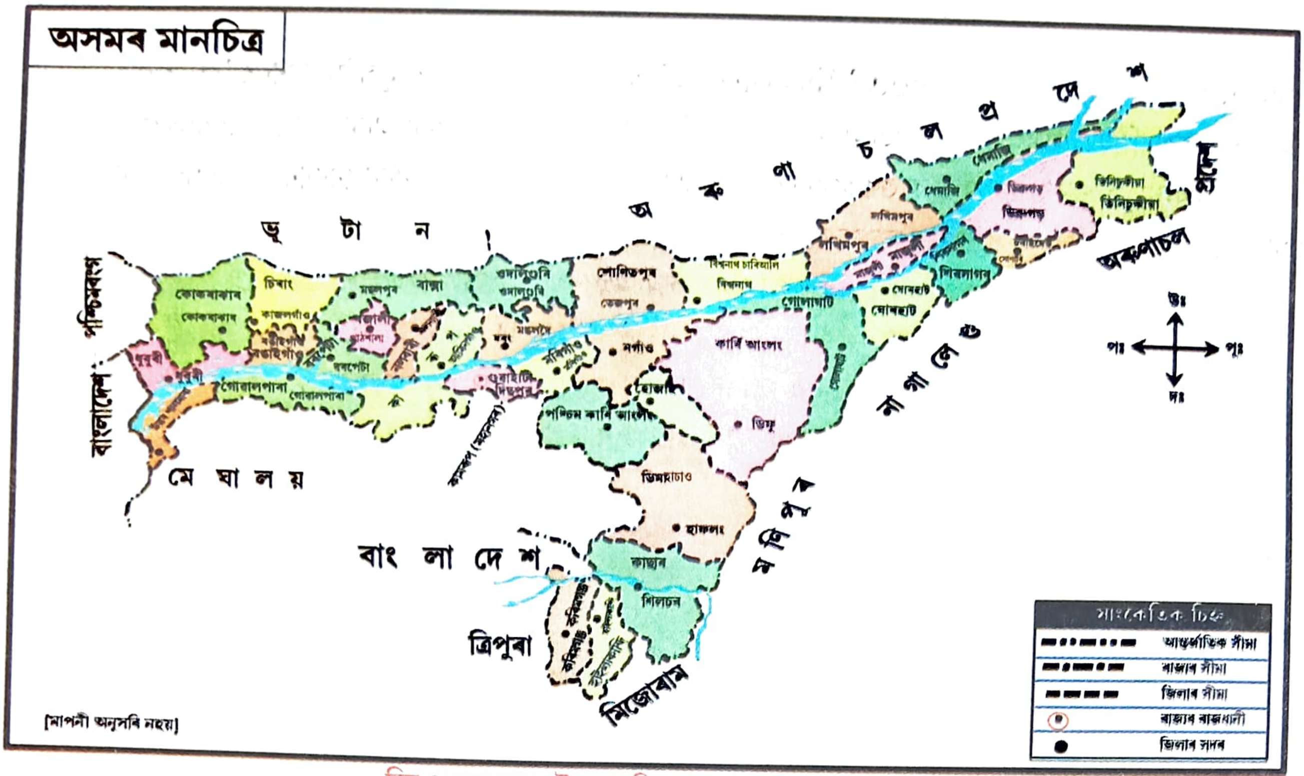

চিত্ৰ ৪.২ অসমৰ পৌৰ প্ৰশাসিত নগৰসমূহ

ক্ৰিয়াকলাপ ঃ

- নগৰ এখন নৈৰ পাৰত অৱস্থিত হ'লে কেনেধৰণৰ সুবিধা হয় আলোচনা কৰা।

নগৰত সৃষ্টি হোৱা সমস্যা ঃ

নগৰত দ্ৰুত হাৰত জনসংখ্যা বৃদ্ধি হয়। জনসংখ্যা বাঢ়ি অহাৰ লগে লগে নগৰত নানা ধৰণৰ সমস্যাৰ উদ্ভৱ হয়। মানুহ বাঢ়িলে স্বাভাৱিকতে নগৰৰ সীমিত ভূমিভাগৰ ওপৰত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ হেঁচা পৰিবলৈ ধৰে। কেৱল বসতিৰ বাবেই নহয়, বাট-পথ, দোকান-পোহাৰ, উদ্যোগ, বিভিন্ন অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান আদি নিৰ্মাণৰ বাবে মাটিৰ প্ৰয়োজন ক্ৰমে বাঢ়িবলৈ ধৰে। নগৰলৈ বিভিন্ন উদ্দেশ্যে মানুহৰ প্ৰব্ৰজন ঘটাৰ ফলত সীমিত ঠাইতে সৰহ সংখ্যক লোক বসবাস কৰিবলগীয়া হয়। এনেবোৰ কাৰণত অপৰিকল্পিতভাৱে সম্প্ৰসাৰণ ঘটিলে নগৰৰ সামগ্ৰিক পৰিৱেশৰ অৱনতি ঘটে আৰু বিভিন্ন সমস্যাৰ উদ্ভৱ হ'বলৈ ধৰে।

জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ ফলস্বৰূপে নগৰবোৰত যান-বাহনৰ সংখ্যা দ্ৰুত হাৰত বৃদ্ধি হোৱা দেখা যায়। নগৰৰ ভিতৰৰ কিছুমান বাট-পথ ঠেক হোৱাৰ বাবে গাড়ী-মটৰসমূহে প্ৰচণ্ড যান-জঁটৰ সৃষ্টি কৰে। জনসংখ্যা বৃদ্ধি হোৱাৰ ফলত পানী ওলাই যোৱা নলা-নৰ্দমা, পানী জমা হোৱা জলাহ, পাহাৰৰ নামনি আদিত ঘৰ-বাৰী সাজিবলৈ লোৱাত নগৰৰ পানীভাগ সহজে ওলাই যাব নোৱাৰা হয়। ফলত নগৰত অলপ বৰষুণতে কৃত্ৰিম বানপানী হোৱা দেখা যায়। নগৰৰ পৰিৱেশ ভালে ৰখাত মুকলি ঠাইৰ (খেল পথাৰ, উদ্যান, জলাহ) ভূমিকা লক্ষ্য কৰিবলগীয়া। এনে মুকলি ঠাইবোৰে নগৰৰ জলবায়ু ভালে ৰাখে আৰু নগৰৰ বাসিন্দাসকলক আমোদ-প্ৰমোদৰো সুবিধা দিয়ে। নগৰীকৰণৰ ফলত এনে মুকলি ঠাইৰ পৰিমাণ কমি আহিছে আৰু ইয়ে নগৰীয়া পৰিৱেশৰ ক্ষতিসাধন কৰিছে। আকৌ ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰ কেন্দ্ৰস্বৰূপ হৈ পৰাৰ বাবেও নগৰসমূহত নানা ৰকমৰ আৱৰ্জনাৰ সৃষ্টি হয় আৰু নগৰৰ পৰিৱেশ অস্বাস্থ্যকৰ হৈ উঠে। নগৰৰ একাংশ বাসিন্দাই নগৰত থকা নদ-নদী, নলা-নৰ্দমা আদিক ডাষ্টবিনৰ দৰে ব্যৱহাৰ কৰাৰ ফলত এইবোৰৰ স্বাভাৱিক ৰূপ আৰু ক্ৰিয়া ব্যাহত হয়।

গ্ৰাম্য আৰু নগৰীয়া জীৱন-যাপন প্ৰণালী উন্নত কৰাৰ বাবে চৰকাৰে লোৱা দুখন উল্লেখযোগ্য আঁচনি হ'ল- ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযান (National Rural Livelihood Mission) আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় নগৰীয়া জীৱিকা অভিযান

(National Urban Livelihood Mission)। এই আঁচনি দুখন প্ৰৱৰ্তনৰ মূল উদ্দেশ্য হ'ল- দৰিদ্ৰ শ্ৰেণীৰ আৰ্থিক সহযোগিতা আগবঢ়োৱা, দক্ষতা সম্পন্ন লোকক নিয়োগৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা আৰু ঘৰুৱা আয় বৃদ্ধি কৰা ইত্যাদি।

নগৰসমূহত পানীৰ সমস্যা এক গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ। জনসাধাৰণৰ বাবে বিশুদ্ধ খোৱা পানী যোগান ধৰা ব্যৱস্থাটো নগৰসমূহত পৰ্যাপ্ত নহয়। খোৱাপানীৰ ক্ষেত্ৰত নগৰৰ মানুহে হাঁহাকাৰ কৰিবলগীয়া হোৱাটো আন এক জটিল সমস্যা। নগৰসমূহত উদ্যোগ আৰু গাড়ী-মটৰৰ পৰা নিৰ্গত হোৱা ধোঁৱা আৰু অত্যধিক শব্দই জনজীৱনক অতিষ্ঠ কৰি তোলে। নগৰ অঞ্চলত সৃষ্টি হোৱা এনে ধৰণৰ জটিল সমস্যাসমূহ সমাধান কৰিবলৈ হ'লে নগৰখনৰ ভৌগোলিক পৰিৱেশৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি আগতীয়াকৈ সঠিক পৰিকল্পনা কৰাটো দৰকাৰ। অপৰিকল্পিতভাৱে নগৰৰ সম্প্ৰসাৰণ চলি থাকিলে পৰৱৰ্তী কালত নগৰবোৰ বসবাসৰ অনুপযোগী হৈ পৰিব পাৰে। সেয়েহে নগৰৰ পৰিৱেশ ভালে ৰাখিবলৈ হ'লে নগৰবাসীৰ লগতে সংশ্লিষ্ট কৰ্তৃপক্ষও সচেতন হৈ থাকিব লাগিব।

মনত ৰাখিবলগীয়া কথা ঃ

- কৃষি কাৰ্যক কেন্দ্ৰ কৰি মানুহে স্থায়ীভাৱে বসবাস কৰিবলৈ লৈ গাঁৱৰ সৃষ্টি কৰিছে।
- গ্ৰাম্য বসতিৰ প্ৰায় ৭০ শতাংশ বা ততোধিক লোক কৃষি কাৰ্যত নিয়োজিত হৈ জীৱন নিৰ্বাহ কৰে।
- নগৰীয়া বসতি সাধাৰণতে ব্যৱসায়-বাণিজ্য, শিল্প-উদ্যোগ আদিক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ়ি উঠে।
- নগৰত বাস কৰা লোকৰ ৭৫ শতাংশতকৈয়ো অধিক লোকে উদ্যোগ, বাণিজ্য, চাকৰি আৰু অন্যান্য উপাৰ্জনমুখী কাৰ্যৰ যোগেদি জীৱন নিৰ্বাহ কৰে।
- নগৰীয়া জীৱন-ধাৰণ প্ৰণালীত পৌৰনিগম, নগৰপালিকা আদিয়ে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে।
- ভাৰতৰ নগৰসমূহক প্ৰাচীন, মধ্যযুগীয় আৰু আধুনিক নগৰ হিচাপে বিভক্ত কৰিব পাৰি।
- অসমত পৌৰ প্ৰশাসনৰ অন্তৰ্ভুক্ত নগৰৰ সংখ্যা ৮০ খন।
- অসমৰ বেছিভাগ নগৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ আশে-পাশে অৱস্থিত।
- অসমত এক লাখ বা ততোধিক জনসংখ্যাৰ কেইবাখনো নগৰ আছে যদিও কেৱল গুৱাহাটীয়ে মহানগৰ হিচাপে স্বীকৃতি পাইছে। একমাত্ৰ ইয়াতেই পৌৰনিগম গঠন হৈছে।
- অসমৰ বেছিভাগ নগৰ প্ৰশাসনীয় নগৰ হিচাপে গঢ়ি উঠিছে। সেই হিচাপে বেছিসংখ্যক নগৰেই জিলা বা মহকুমাৰ সদৰ।
- কেতিয়াবা এটা বিষয়ক কেন্দ্ৰ কৰি নগৰ এখন গঠন হ'লেও পাছলৈ আন আন দিশতো ইয়াৰ বিকাশ ঘটে।

অনুশীলনী ঃ

১। উত্তৰ লিখা—

(ক) বসতিক কেই ভাগত ভাগ কৰা হয়?

(খ) গ্ৰামাঞ্চলৰ কিমান শতাংশ লোক কৃষিকাৰ্যৰ লগত জড়িত?

(গ) নগৰৰ কেন্দ্ৰীয় অঞ্চলটো ঘাইকৈ কি কাৰ্যৰ লগত জড়িত?

(ঘ) উৎপত্তি কালৰ ভিত্তিত ভাৰতৰ নগৰসমূহক কেইটা শ্ৰেণীত ভাগ কৰা হৈছে?

(ঙ) লোকপিয়ল বিভাগে নিৰ্দিষ্ট কৰি দিয়া মতে ভাৰতৰ নগৰ এখনৰ প্ৰাৰম্ভিক জনসংখ্যা কিমান হ'ব লাগে?

(চ) অসমৰ একমাত্ৰ পৌৰনিগম পৰিচালিত মহানগৰখনৰ নাম কি?

Daily Assam

২। শুদ্ধ/অশুদ্ধ লিখা—

(ক) নগৰীয়া বসতিতকৈ গ্ৰাম্য বসতিত জনসংখ্যাৰ ঘনত্ব অধিক ।

(খ) গ্ৰাম্য বসতিৰ অধিক সংখ্যক লোক চাকৰিৰ লগত জড়িত।

(গ) নতুন দিল্লী এখন প্ৰশাসনিক নগৰ।

(ঘ) আগ্ৰা এখন নদীৰ পাৰত অৱস্থিত নগৰ।

(ঙ) শিলচৰ বৰাক নদীৰ পাৰত অৱস্থিত।

৩। চমুকৈ উত্তৰ লিখা —

(ক) গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ বৃত্তি।

(খ) নগৰীয়া বসতিৰ সা-সুবিধা।

(গ) নগৰত বসতি ঘন হোৱাৰ কাৰণ কি?

(ঘ) মেগাল'পলিছ কাক বোলে?

৪। নগৰৰ সা-সুবিধা আৰু সমস্যা সম্পৰ্কত দুখন সুকীয়া তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

৫। ভূচিত্ৰাৱলী চাই অসমৰ দহখন নগৰৰ নাম লিখা আৰু সেইবোৰ কোন কোন জিলাত অৱস্থিত উল্লেখ কৰা।

৬। তুমি বাস কৰা ঠাইত থকা দহটা পৰিয়ালৰ লোকসকলৰ শিক্ষাগত অৰ্হতা আৰু তেওঁলোক কি কি বৃত্তিৰ লগত জড়িত তাৰ জৰীপ কৰি এখন প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুত কৰা।

৭। অসমৰ মানচিত্ৰ চাই নতুনকৈ ঘোষিত জিলা সমূহৰ অৱস্থান চিনাক্ত কৰা।

✧✧✧✧✧✧